

HEPATOLOJİDE BU HAFTA

Sayı: 169

Hazırlayan: Sena Özkılınç / Zeki Karasu

Uzun süreli metotreksat tedavisi ile ilişkili karaciğer fibrozisi riski olduğundan fazla tahmin ediliyor olabilir

Risk of liver fibrosis associated with long-term methotrexate therapy may be overestimated

Edmond Atallah, Jane I. Grove, Colin Crooks, Esther Burden-Teh, Abhishek Abhishek, Sulleman Moreea, Kelsey M. Jordan, Aftab Ala, David Hutchinson, Richard J. Aspinall, Ruth Murphy, Guruprasad P. Aithal

Journal of Hepatology Yıl:2023 Sayı: 79/1 sayfa:1-9 <https://doi.org/10.1016/j.jhep.2022.12.034>

Giriş ve Amaç: Uzun süreli metotreksat (MTX) maruziyetinden kaynaklanan karaciğer fibrozu riskinin yaklaşık %5 olduğu tahmin edilmektedir. İki non-invaziv belirteç kullanarak uzun süreli bir kohort çalışmasında karaciğer fibrozunda uzun süreli MTX tedavisinin riski değerlendirilmiştir.

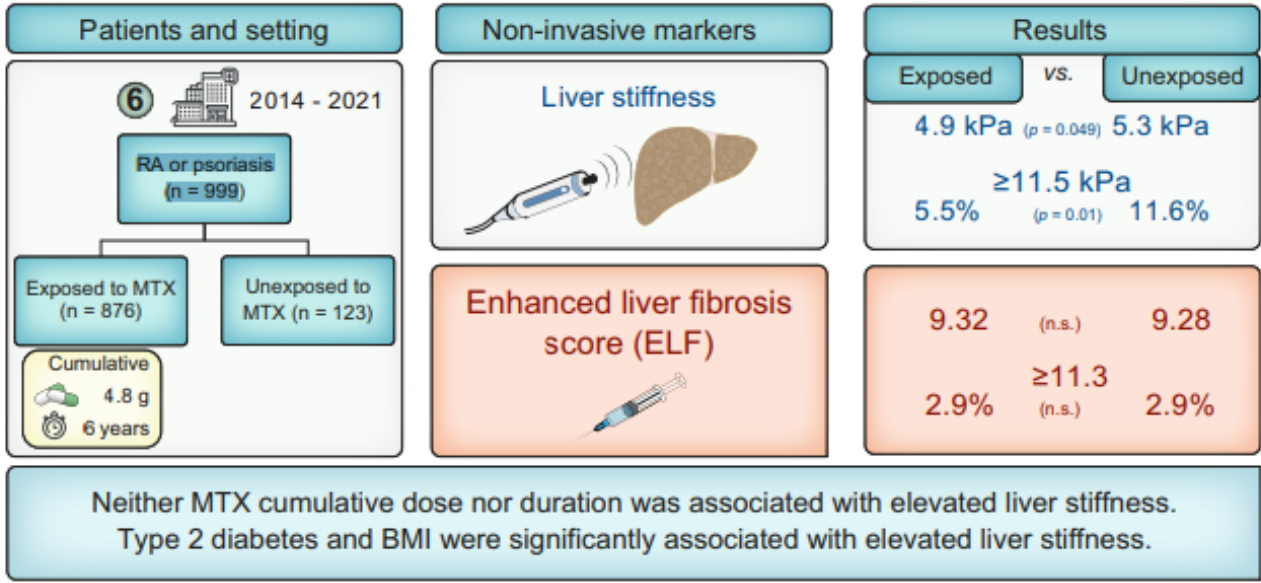
Yöntem: 2014-2021 arasında, ≥ 2 yıldır romatoid artrit (RA) veya psöriasis teşhisi konan yetişkin hastalar, İngiltere'deki altı bölgeden prospektif olarak alınmıştır. MTX grubu, ≥ 6 ay boyunca MTX alan hastaları içerirken, maruz kalmayan grup, hiç MTX almayanları içermektedir. Tüm hastalara, transient elastografi (TE) ve gelişmiş karaciğer fibrozu (ELF) belirteç ölçümleri ile tam karaciğer profili çıkarılmıştır.

Sonuçlar: Toplam 999 hasta (ortalama yaş 60.8 ± 12 yıl, %62.3 kadın) dahil edildi. Geçerli TE değerleri olan 976 kişiden 149'unda (%15,3) karaciğer sertliği $\geq 7,9$ kPa vardı. Geçerli bir ELF değerine sahip 892 kişiden 262'sinde (%29,4) ELF $\geq 9,8$ di. Yaş ve VKİ, bağımsız olarak yüksek karaciğer sertliği ve ELF ile ilişkilendirildi. Ne MTX kümülatif dozu ne de süresi artmış karaciğer sertliği ile ilişkili değildi. Diyabet, karaciğer sertliği $\geq 7,9$ kPa ile ilişkili en önemli risk faktörüydü (düzeltilmiş olasılık oranı = 3,19; %95 GA 1,95-5,20; $p < 0,001$). NSAİİ düzenli kullanımı, ELF $\geq 9,8$ ile en güçlü ilişkiyi gösterdi (olasılık oranı = 1.76; %95 CI 1.20-2.56; $p = 0.003$). Bu da RA'daki inflamasyon derecesinin, ELF'yi karaciğer fibrozunun invaziv olmayan bir belirteci olarak göstermede karışıklığa yolaçabileceğini düşündürdü.

Tartışma: Mevcut kılavuzlar, potansiyel karaciğer fibrozu riski nedeniyle uzun süreli metotreksat tedavisi alan hastalar için sıkı izleme stratejileri önermektedir. Psöriasis veya RA'lı yaklaşık 1000 hastayı içeren bu çok merkezli kohort çalışmasında, iki non-invaziv belirteç kullanarak ne kümülatif MTX dozunun (medyan 4.8 g) ne de maruz kalma süresinin (ortanca 6 yıl) karaciğer fibrozu ile ilişkili olmadığı gösterilmiştir. Sonuçlar, MTX kümülatif dozu ile yüksek karaciğer sertliği arasında hiçbir ilişki göstermeyen diğer iki çalışma ile tutarlıdır.

MTX'in kendisine atfedilen karaciğer fibrozu riski olduğundan daha yüksek tahmin edilmiş olabilir; MTX için mevcut izleme yönergelerini değiştirmeyi düşünmeye ihtiyaç vardır.

Non-invasive markers of liver fibrosis for monitoring of long-term methotrexate therapy:
A multi-centre longitudinal cohort study

Bu bülten Türk Karaciğer Araştırmaları Derneği (TKAD) tarafından, bilimsel gelişime katkı amacı ile hazırlanmakta ve yayınlanmaktadır.
Makalelerin içeriklerinin tıbbi ve hukuki sorumluluğu ilgili yazar ve yayınevlerine aittir.
Paylaşılması istenen güncel makalelerin, formata uygun bir şekilde dernek e-posta adresine (tasl@tasl.org.tr) yollanması gerekmektedir.

TKAD adına sahibi: Zeki Karasu (Başkan)
Bülten editörü: Arif Mansur Coşar